

Këyítfii fukanakfii Pee' bínfa Wo'eencii lëgís Këyítfiida

Këyítfii fii fëri en fukanakfii Pee' bínfa. Jom ki'en an ya bínfa ga béeb kerceenoo kerceen (1: 1). Laakkii ken baa wo' an kerceencaa ya bídee këyítfaa ðeɓɓa ðëri ya bídis fii, ee wóo'tii ken an këyítcii kanakcii cii doŋ cëri ya bín. Ya wo' rek an këyítfii fii fëri en fukanakfii ya bínɓaɓa (3: 1).

Pee' wo' an laakin buwaa kari ga kerceen-
caa, ba jangati ga ɗuuyɓa iñcaa taabohhii na
Hewhewii winéwí'wii ba yéegalee buwaamada.
Jëgírohcaama taabuk neɓlaat-kumuunba doŋ ee
ba wo'i an Yéesu hayisanndii.

Pee' wo' ban an kipes kerceen jom kitaam
ga iñaa neɓ Kooh. Iñaaama yëri Yéesu jëgíree
buwaa taabukeeri ga wii ya en ga ëldúnada, ee
iñaaama yëri baa en béeb jom kitum ga helci.

Këyítfii fukanakfii Pee' bínfa tíidoh anee:

- 1 - Këñɗoh (1: 1-2)
- 2 - Iñii Kooh bayoh buwii ga hafciɗa (1: 3-15)
- 3 - Wo'een sëlɗiiga-Koohcaa ga loo Yéesuda
kayoh (1: 16-21)
- 4 - Buwaa jëgíroh sabohɗa na iñcaa sekba
gaɗa (2: 1-22)
- 5 - Kihayiskii Ha'mudii dígohuɗa (3: 1-18)

Këñɗoh

¹ Mi Simoŋ-Pee', súrɡii na apotaarii Yéesu Kiristaa, mi yéri bínndúu kěyítfi fi, d'ú bii, d'ú laakin ngēm ga Koohyiigaruu, Yéesu Músalkaatiigaruu fodii dí gēm garíɗa. Ee iñaama, ya yéri onnduuka ga kijúbkiigari. ² Waa d'ú ínohin Kooh, ya na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, mi yii kíim ɓa barkeellúu bi dooy, ɓa onndúu jam wiyewin.

Iñii Kooh bayoh buwii ga hafciɗa

³ En ki'ena, Kooh, ga doolaa ya bayɗa oninnduu tóoh iña d'ú laak sooli ga kipes, ee d'ú am gari, ndaga d'ú ínohin yii bayyuu ga ndamaagari na kijofkaagaríɗa. ⁴ Fodaama, Kooh oninnduu kilaas ga iñcii ciwóorí'cii ee wēñ kiyak ya dígeeruudɗa. En ɗanaa, kooroh gacanaa d'ú rēc ga neblaata-kumuuncii posoni kipeskii buwii ga ɛldúnadɗa, d'ú ɓeɓ ɓadukeenaa Kooh. ⁵ Kon ga iñaama, tumat iña d'ú mín tóoh, ngēmiigarúu taam na ɓadukeen wijófi', ee ɓadukeeniigarúu wijófi'wii wii taabat na ki'ínoh. ⁶ Ki'ínohkiigarúu taabat na kimín ki'abuk, kimín ki'abukkiigarúu taabat na kiguu'guuluk, kiguu'guulukkiigarúu taabat na ki'am ga Kooh. ⁷ Ki'am ga Koohyiigarúu taabat na kifiliimunoh ga díkaantirúu ee kifiliimunohkiigarúu taabat na kiwaaroh.

⁸ En ki'ena, binaa d'ú bay iñcii ciima ga keeñnjúu ee ca yewin garúunaa, ca hay kitah ki'ínohkiigarúu na Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu hay kibaat kilaak jeriñ ee lím yen. ⁹ Wayee ɓaa bayyii iñcaama ga keeñci man

na búumí', ya hotoo di'úsaayí'. Ya alin an ya sétíruunun ga baakaa'caa ya tumee kudewaada.

¹⁰ Kèrí tah mbok-kerceencii, guu'guulukat, d'ú am faali' ga bayii Kooh bayyúu ga hafcida na tanukii ya tanukkúuda. Binaa d'ú tum iñaamanaa, d'ú keenoo múk ga yibóní'. ¹¹ Ee iñaama yèrí onanndúu kilégísdu bi aṅ hal ga nguuraa leehoo taa'da, wii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu ee en Músalkaatiigaruu da.

¹² Kèrí tah, mi jominndúu kiníindísi iñcuma besaa en tooh, luu enee an d'ú inohinndi ee d'ú abin bi yégísín ga kayohfii d'ú wo'uda. ¹³ Kon waa mi yii líis ki'en ga èldúna, mi abin an júwin mi níndísirúu iñcaama, d'ú lík helciigarúu ga. ¹⁴ En ki'ena, fodii dii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu inohlukohhookada, diimanaa kipessoo leeh ga èldúna. ¹⁵ Mi hay kitum nak iña mi mín tooh bi d'ú níndísuk iñcuma wahtaa en bééḅ, binaa mi kaanaa.

Wo'een sèldúga-Koohcaa ga loo Yéesuda kayoh

¹⁶ En ki'ena, dí ayukkii ga liif, caa ha-laatu hen bi jekin, ki'inohlukohhúu kihayiskii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu líif na ndamda, wayee dí nam kihot na hasciigarii kiyakkaagari. ¹⁷ En ki'ena, Kooh, Paamudii erinndi cée' na ndam, ee Kooh ga ndamaagari wiyaakwaa wo''a gari an: «Bii yii yèrí en kowukiigoo mi keeñukda, keeñjoo soosin gari!»*. ¹⁸ Dí

* **1:17** 1: 17 Mèdírohat iña bídu ga Mèccée 3: 17; 17: 5

ga kihaffii, dí kelohha koonaa kaama meyohee asamaanda, lakanaa dí baa nari ga dook janjagaa wisela'í'waa.†

¹⁹ Ga iñaama dí wēñin ki'ayuk bi yēgísín ga iñcii sēldíiga-Koohcaa wo'eeda. Ee d'ú foñ hel bi jof gacanaa, d'ú tumin iña jof, ndaga wo'eenciima man na lampu, waa en na kiniit ga dekataa ñúusin bi ga daa Kooh wíisan. Lee'laatii Kiristaa melic fodaama ga keeñciigarúu fodii olii meyi na kím lé'e'dí ēldúnada. ²⁰ Balaa daranaa, ínohat iñii yii dijófi' an, ken mínoo na kihafci kilóogísoh wo'een sēldíiga-Koohcii ga Kēyítfaada. ²¹ En ki'ena, wo'een sēldíiga-Kooh wíinoo meyoohii ga iña bo'-súusúus waa', wayee Helii yisela'í'yii yērí ēewdohi bo' ga iñaama, ya aawi kiwo' ga teekaa Kooh.

2

Buwii jēgíroh sabohda na iñcii sekbaða

¹ Kudewaa, laakeera ñan ga heetaa Isarayeel buwaa tíkee hafba bisēldíiga-Kooh ee lak saboh. Fodaama ñan, hay kilaak ga d'uuycúu buwaa jēgíroh saboh. Bi d'ú yēegaa, ña hay kijēgíroh ga d'uuycúu waas ciliis caa enndii kayoh, caa ēewdohi bo' ga kisañku'. Ba hay kitaasuk teekii Ha'mudii laasbaða, ee fodaama, ña hay kitík hafba kisañkuk ga gaaw gaaw. ² Bo' ñiyewin hayba kitaabuk ga kipeskaagaba kisépi'í'kaa ña enukohda ee ña hay kitah buwii aaw kiñaawal

† **1:18** 1: 18 Janjagaama wēri en daa Yéesu enee na kikiim Kooh balaa soldaa'caa hayussi ki'amda. Jēmmaa Yéesu súpítukee daama ga fíkii Pee' na Sañ.

waasii wukayohwii. ³ Buwaama hayyúu kidúku na wo'een, caa ba tokisoh kiwaa' kiñam heelís garúu. Wayee Kooh tuukin tek ga ki'atti'ba kumëëñí'; ya neehii ee ya nímbii, ya hayba kidúbí'.

⁴ Ínohat an malaakacaa tooñsee Koohda, Kooh múuñí'tiiba. Ya jaffaba ga safara, ba bagussa ga ñúusaa kisek besaa buwii yah ki'atti'uda. ⁵ Buwaa kudewaa ensee ga öldúnada, Kooh múuñí'tiiba ban. Ya tobpa músú miyewin maa onan buwaama faali'ussiirida, wayee ya sommba Nowee, yaa nakee buwaa kipes ga yijúwí'da, ya na bo' biyitnabanak filiis. ⁶ Kooh atti'a ban teeraa Sodom na waa Gomoo', ca tékírussa na kiwii bi ennda wet. Ee fo-daama, ya teewohha íñii yah kidal béeb buwii faali'ussiirida. ⁷ Ya sommba Loot, yaa enee bo' yijúwí' ee keeñci leehee hen tak ga tumeen-caa cisépi'í'caa buwaa fibóní'baa enukohee ga jamaanaagarida. ⁸ Baa yijúwí' yaama dëkee nabaða, keeñaagari wijúwí'waa dëkee ga kileeh ndaga tumeencaa buwaa cibóní'caa ya hotee, ya kelohee wekoo, nohooda.

⁹ Kon iñaama teewohin an Ha'mudii ínohin daa ya tuman bi ya músal buwii am gari ga coonucii ba enukoheeda, na daa ya daakan buwii bisóotí'bi, ya tóróyí'ba bi ga béríinaa öldúna yah ki'atti'uda. ¹⁰ Ya wëñan kitóróhí' buwiima faali'ussiiri, taabuku rek iña nee kumuunba ee líibdíbaða. Ba niikoo dara ee ba yéegin hafba, ba kaañin sah kibas íñcii en ga asamaan laakin doolida. ¹¹ Wayee malaakacii wëñba dooli, mínndabaða, wo'soo ga iñaama

iñaa bonin ee en basee ga fíkí Ha'mudii.

¹² Buwaama nak madu na júu', ba laakoo hel ee ba baahkoh ki'abu, ba apu fodii júu'. Ba basi iñaa ba ínohoo ee ba apsan fodii júu'.

¹³ Yibóní'yii ba tumida yèrí ba faysan. Iñaa nebbada wèrí en kitaabuk neblaata-kumuunba na noh taŋ. Binaa ba bok narúu kanu kiñamaa, ba nebluki hen ga sabohcaa ba wo'irúuda. Ba soofin ee ba apohin kaci. ¹⁴ Ba heeli kifaanuk na beticaa enndii buuba, ee ba kapoo ga kitum baakaa'.

Ba abi ga fí'caagaba buwaa ngëmaagaba yëgíssiida. Ba mín béeb ga kiheel hëelís: Kooh cojinba. ¹⁵ Ba ðeegin waasii wijúwí'wii, ba múuyin, ba taabuk waasii Balam, kowu Boosoo'.

Yaama, kiwaa' hëelís ekeeri ga kitum yibóní'. ¹⁶ Wayee ya tíkussa ga waas ga waa ya saŋ kikelohi' Koohda. En ki'ena, baamaa mínoo kiŋaah, wo''a nari fodii bo'-súusúus, ee níssa seldíiga-Koohaama ga kidofkaa ya waaree kitumda.

¹⁷ Jëgírohcaama madu na ne'caa síiñin, ba man na húyaa uuris tas. Kooh faandínba ðekataa ba enan ga ðuuy ñúusaa witerúuswaa.

¹⁸ En ki'ena, ba taabi ga na kijangat kiyaak, kaa laakoo haf, ee buwaa han kirëcohu ga buwaa múuyinda, ba teewíba neblaata-kumuunca aponhin kacida, kinookba. ¹⁹ Ba dígi buwii ki-laak haffa ee lak ba ga kihaffa, ba biñaam badukeen cibóní', caa éewdohba ga kisaŋku'.

En ki'ena, baa en béeb ñaam ga iñaa wëñji doolida. ²⁰ Buwii rëcuunun ga tumeencii cibóní'cii ga ëldúna ndaga ba ínohin Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, músalluuda, binaa ba

iisis haffa ga yah buwaama jégírohi sabohda, bi ba búukisbanaa, ba keensisin kimma ga badukeenaa wēñ kiyiis waa ba enukohee kudewaada. ²¹ Iñaa gēnee gabađa wēri en ki'ínohoo Waasii ēewdoh bo' ga kitum yijúwí'đa, loo ki'ínohwa, lēehíraa ba súugúrukwa, ba foñ iñii KooH nakba kitum ee ba yéegalununwada. ²² Iñii dalbađa teewohin kayohfii ga wo'eenii liiwuk an: «Baay boykisi kiñam cibotcaagari», ee «Mbaam lēehíri kibookunaa, bíraañuki ga duupuul».

3

Kihayiskii Ha'mudii díghođa

¹ Dú bii mi keeñukđa, kēyítfii fii fēri en diima fukanakfii mi bínndúuđa. Ga dūuy kēyítcii kanakcii mi bínndúuđa, mi níindíssúu iñaa dú jégíruunun, en đanaa, mi yúun helci-igarúu ga kilaak halaat ciléeri'. ² Níindísukat wo'eencaa sēldíiga-KooHcaa bisela'í'baa wo'ee kudewaada, na ban iñii Ha'mudii, yii en Músalkaatii ebiloh kitum ee apotaa'caagarúu yéegalseerúuđa. ³ Ínohat iñii yii paay: ga bescaa mēeñjohanda, hay kilaak buwaa taabuk-san iñaa neñ kumuunba rek, ba yensirukirúu, ⁴ ba wo'i an: «Man Ha'mudaagarúu dígohee an ya hay kihayis! Haa ya da? Caasamuncaagaruu kaanuunun, ee bi wati, iñaa KooH sakee ēldúna, tóoh lís đa.» ⁵ En ki'ena, ba aluk iñii yii tay: waama, KooH, ga wo'eenci, sakka asamaanii na kakayfii. Ya méyí'ta kakayfii ga dūuy músúmii ya hégísohhaca ca kanak. ⁶ Fodaama ban,

kooroh ga músú, músúmaa miyewinmaa Kooh toweeda, ëldúnaanaama dúbírussa. ⁷ Fodaama, Wo'eenii Kooh faanin asamaanii na kakayfii wati bi ga besaa buwii waarusii Kooh yah ki'atti'u, ba dúbíruða. Besaa bërii, asamaanii na kakayfii hay kitëkíru na kiwii.

⁸ Dú bii mi keeñukinda, laakin enaama yínoo yaa dú jomoo ki'al: ga Ha'mudii, bes wínoo man na tíkiis tijúnni ee tíkiis tijúnni man na bes wínoo. ⁹ Luu enee an laakin buwaa halaatu an yéehin, iñaa Ha'mudii dígohða, ya hayyi kitum ga besaa na wahtaa ya amdá. Nam ki'en kay an ya múuñí'túu hen ndaga ya waa'tii ken san'ku', wayee ya waa' béeb mín kisúpít badukeen. ¹⁰ En ki'ena, besaa Ha'mudii yah kihayisða betan buwii fodii lok. Besaa bërii, asamaanii hay ki'en mes, taam na yëngël wiyaak. Béeb iñcii en ga asamaanda hay kitak, ca seey ee kakayfii na iñcii fa bayða hay kidúm. ¹¹ Kon waa dú ínohin an béeb hay kidúbiru fodaama, dú jomin ki'ínoh dijófi' daa kipeskiigarúu jom kiman. Dú jom kibay badukeen wisela'í', waa teewoh an dú am ga Kooh. ¹² Dú jomin kisek besii Kooh haysanda, dú gaawtuk wa le'. Besaama wëri asamaanii tēki'san na kiwii wa seey ee iñcii ga asamaanda hay kiseey ndaga tamohlaataa kiwiikaa. ¹³ Wayee Kooh dínggaruu asamaan wi'as na kakay fi'as: dekatcaama iñaa júwin don tumsan da ee iñaaama yëri dū sek.

¹⁴ Këri tah, dú bii mi keeñukda, waa dú bii sek besaama, tumat iñaa dú mín tooh bi dú set ga fíkii Kooh, dú laakoo iñaa bo' wo'an garúu yibóní', ee dú en ga jam. ¹⁵ Ee ínohat

an Ha'mudiigaruu múuñí'túu fodaamanaa, ya onndúu halaa d'ú múcohan. Iñaama ßan, Pool mbokiigaruu d'ú keeñukda, ga kiñaañkaa Kooh onndida, bídinndúuri. ¹⁶ Ga béeb këyítcaa ya bín wo' ga loo iñumada, ya wo' fodaama. Laakin ga këyítcaama dekatcaa yoobpii ki'ínoh ee buwii ínohsoo dara, ee ngëmiigaba yëgíssiida súpítsi iña ca wo'da hen foda ba tumika ga Këyítcaa cisela'í'caa cínoo. Fodaama nak, ba san'ku' hafba. ¹⁷ Kon d'ú ßii mi keeñukinda, waa d'ú yéegalununun iñii yah kilaakda, watukat buwii júwussii múuyuununda ba ßaydohhúu ga kimúuykiigaba. D'ú watuk ßan kiyówí' yahnúu ga yëgísii d'ú yëgís ga ngëmiida. ¹⁸ Wayee namat ki'aaw fíkíi ga kikijofkii Yéesu Kiris-taa, Ha'mudiigaruu ee en Músalkaatiigaruu teebpúuda, ee d'ú wëñiri ki'ínoh. Ndam aawat gari wati, bi taa'. Aameen!

**Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii**

**Noon: Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii New Testament**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Noon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7c1cfb93-c4c9-5127-ac22-ecb23adca870